

2023-10-16

Lietuvos savivaldybių pasirengimas atskirai surinkti maisto ir virtuvės atliekas nuo 2024 metų

Nuo 2024 m. Lietuvos, kaip ir kitų Europos Sąjungos (toliau – ES) valstybių narių, laukia atskiras maisto ir virtuvės atliekų surinkimas, t. y. gyventojai turės jas atskirti susidarymo vietoje ir nemaišyti su kitų rūšių atliekomis. Iki šiol maisto ir virtuvės atliekos daugeliu atvejų yra renkamos kartu su mišriomis komunalinėmis atliekomis.

Pažymėtina, kad tiek Lietuvoje, tiek daugelyje ES valstybių narių, pavyzdžiui, Airijoje, Čekijoje, Estijoje, Latvijoje, Lenkijoje, Portugalijoje, Slovakijoje, Suomijoje, Švedijoje, Vokietijoje ir kt., komunalinių atliekų tvarkymo sistemos organizavimas yra savarankiška savivaldybių funkcija.

Lietuvos savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymą organizuoja regioniniu principu, t. y. savivaldybės yra įsteigę regioninius atliekų tvarkymo centrus (toliau – RATC), kuriems pavesta vykdyti šią funkciją. Regioniniu principu, su tam tikromis išlygomis, bus vykdomas ir atskiras maisto bei virtuvės atliekų surinkimas.

2023 m. rugpjūtį–rugsėjį LR Seimo kanceliarijos Informacijos ir komunikacijos departamento Tyrimų skyrius atliko visų savivaldybių apklausą. Didžioji dauguma Lietuvos savivaldybių atskirą maisto ir virtuvės atliekų planuoja pradėti 2024 m., kaip įpareigoja ES (pastaba: Alytaus regiono savivaldybėse atskiras maisto ir virtuvės atliekų surinkimas pradėtas diegti 2018 m.), daugelis savivaldybių šios rūšies atliekų surinkimui renka konteinerines sistemas, išskyrus 7 Vilniaus regiono savivaldybes¹, kurios prioritetą teikia maisto ir virtuvės atliekų surinkimui maišais. Visi RATC, išskyrus Marijampolės², tvarkys maisto ir virtuvės atliekas, priklausomai nuo turimų įrenginių.

Toliau šiame darbe detaliau apžvelgiama: 1) ES ir Lietuvos teisinis reglamentavimas; 2) Lietuvos savivaldybių pasirengimas nuo 2024 m. atskirai surinkti maisto ir virtuvės atliekas, įskaitant jų tvarkymą; 3) užsienio šalių geroji patirtis.

1. ES ir Lietuvos teisinis reglamentavimas

ES Atliekų direktyvos³ 22 str. įpareigoja valstybes nares užtikrinti, kad ne vėliau kaip iki 2023 m. gruodžio 31 d. biologinės atliekos būtų arba **atskiriamos ir perdirbamos jų susidarymo vietoje**, arba **surenkamos atskirai ir nemaišomos su kitų tipų atliekomis**. Šalys narės gali leisti drauge su biologinėmis atliekomis surinkti panašių biologinio skaidumo, kompostavimo savybių

¹ Preliminarūs duomenys.

² Marijampolės AATC neturi įrenginių maisto atliekoms tvarkyti (praktiškai galėtų tvarkyti augalinės kilmės maisto atliekas kartu su žaliosiomis atliekomis).

³ 2008 m. lapkričio 19 d. EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA 2008/98/EB dėl atliekų ir panaikinanti kai kurias direktyvas: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/HTML/?uri=CELEX:02008L0098-20180705>

turinčias atliekas, atitinkančias Europos ir bet kokius lygiaverčius nacionalinius standartus, taikomus pakuotėms, kurių atliekas galima panaudoti dėl jų biologinio skaidumo ir kompostavimo galimybių.

Biologinių atliekų sąvoka apima: biologiškai skaidžias sodų ir parkų atliekas, maisto ir virtuvės atliekas iš namų ūkių, biurų, restoranų, didmeninės prekybos, valgyklų, viešojo maitinimo įstaigų ir mažmeninės prekybos punktų, taip pat panašias atliekas iš maisto perdirbimo įmonių (3 str. 4 p.). **Maisto atliekų** sąvoka (3 str. 4a p.) – bet koks atliekomis virtęs maistas, apibrėžtas Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 178/2002⁴ (3) 2 str., kuris šio darbo kontekste referuoja tiek į augalinės, tiek į gyvūninės kilmės maisto ir virtuvės atliekų surinkimą.

ES Atliekų direktyvos⁵ 10 str. 3 d. nustato, kad valstybės narės **gali nukrypti nuo reikalavimų** atskirai surinkti biologines atliekas, **jei tenkinama bent viena šių sąlygų**:

a) tam tikrų tipų atliekų **bendras surinkimas nemažina galimybių** jas parengti pakartotiniam naudojimui, perdirbti ar kitaip panaudoti ir užtikrina tokį visų tų operacijų rezultatą, kuris yra panašios kokybės palyginti su rezultatu, gaunamu tas atliekas surenkant atskirai;

b) atskiras surinkimas **neduoda geriausio aplinkosaugos požiūriu bendro rezultato**, atsižvelgiant į bendrą atitinkamų atliekų srautų tvarkymo poveikį aplinkai;

c) atskiras surinkimas **techniškai neįmanomas**, atsižvelgiant į gerosios praktikos pavyzdžius;

d) atskiras surinkimas **lemtų neproporcingas ekonomines sąnaudas**, atsižvelgiant į mišrių atliekų surinkimo ir tvarkymo daromo neigiamo poveikio aplinkai ir sveikatai sąnaudas, galimybes gerinti atliekų surinkimo ir apdorojimo efektyvumą, pajamas, gaunamas pardavus antrines žaliavas, principo „teršėjas moka“ ir didesnės gamintojo atsakomybės taikymą.

Pažymėtina, kad ES valstybės narės turi **reguliariai peržiūrėti** leidžiančias nukrypti nuostatas, atsižvelgdamos į gerąją atskiro atliekų surinkimo praktiką, atliekų tvarkymo pokyčius.

ES teisės aktų reikalavimai perkeliama į Lietuvos nacionalinę teisę arba taikomi tiesiogiai.

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas⁶ nustato, kad viena iš savarankiškų savivaldybių funkcijų yra „komunalinių atliekų tvarkymo sistemų diegimas, antrinių žaliavų surinkimo ir perdirbimo organizavimas, sąvartynų įrengimas ir eksploatavimas“ (6 str. 31 p.).

Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatyme⁷ tiek biologinių atliekų, tiek maisto atliekų sąvokos iš esmės nesiskiria nuo ES reglamentavimo, t. y. „**Biologinės atliekos** – biologiškai skaidžios sodų ir parkų atliekos (pavyzdžiui, šakos, lapai, žolė), maisto ir virtuvės atliekos iš namų ūkių, biurų, restoranų, didmeninės prekybos, valgyklų, viešojo maitinimo įstaigų ir mažmeninės prekybos punktų ir panašios atliekos iš maisto perdirbimo įmonių. Prie jų nepriskiriamos miškų ar žemės ūkio atliekos, nuotekų dumblas, natūralių audinių, popieriaus ir kartono, medienos atliekos“ (2 str. 24³ d.) ir „**Maisto atliekos** – atliekomis virtęs maistas, apibrėžtas 2002 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 178/2002, nustatančio maistui skirtų teisės aktų bendruosius principus ir reikalavimus, įsteigiančio Europos maisto saugos tarnybą ir nustatančio su maisto saugos klausimais susijusias procedūras, su visais pakeitimais, 2 straipsnyje“ (2 str. 46¹ d.).

Šio darbo kontekste pagrindinius aspektus reglamentuoja Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintas Valstybinis atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų planas⁸ kuris nustato, kad iki 2024 m. **urbanizuotose vietovėse, kuriose yra daugiau nei 2 tūkst. gyventojų**, namų ūkiai turi būti **aprūpinti biologinių atliekų surinkimo priemonėmis** arba **užtikrintas kompostavimas šių atliekų susidarymo vietose**, taip pat plėtojamose ir skatinamos kompostavimo bendruomenių daržuose sistemos. **Biologines atliekas kompostuojantiems gyventojams gali būti taikomos nuolaidos už komunalinių atliekų tvarkymą** (Plano 261.2. d.).

⁴ 2002 m. sausio 28 d. EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (EB) Nr. 178/2002, nustatantis maistui skirtų teisės aktų bendruosius principus ir reikalavimus, įsteigiantis Europos maisto saugos tarnybą ir nustatantis su maisto saugos klausimais susijusias procedūras: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/HTML/?uri=CELEX:02002R0178-20220701>

⁵ 2008 m. lapkričio 19 d. EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA 2008/98/EB dėl atliekų ir panaikinanti kai kurias direktyvas: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/HTML/?uri=CELEX:02008L0098-20180705>

⁶ Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.5884/asr>.

⁷ Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymas: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.59267/asr>

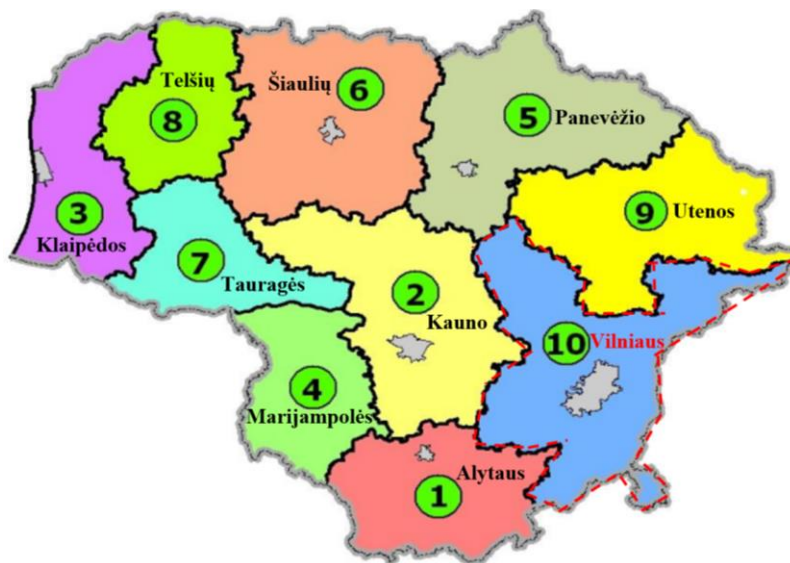
⁸ Valstybinis atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų planas: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.164386/asr>

Pažymėtina, kad Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija 2022 m. lapkritį pateikė siūlymus tobulinti Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžio nustatymo taisykles, numatant, kad „*nuo 2024 m. sausio 1 d. savivaldybės tarybos turės teisę nustatyti mažesnę rinkliavos ar įmokos dydį tai kategorijai nekilnojamojo turto objektų, kuriuose gyvenantys asmenys kompostuos namų ūkiuose susidarančias biologines atliekas jų susidarymo vietoje*“⁹. Atkreiptinas dėmesys, kad pagal pasiūlytą teisinio reglamentavimo tobulinimą nėra aišku, ar savivaldybių tarybos galės, ar privalės taikyti mažesnę rinkliavą ar įmoką atliekas kompostuojantiems gyventojams. Be to, šiuo metu (2023 m. spalio 11 d. informacija) pasiūlyti Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžio nustatymo taisyklių¹⁰ pakeitimai dar nėra priimti.

2. Lietuvos savivaldybių pasirengimas atskirai surinkti maisto ir virtuvės atliekas

Pažymėtina, kad nemažai Lietuvos savivaldybių jau ne vienerius metus atskirai renka biologiškai skaidžias sodų ir parkų atliekas (žaliosios atliekos), viešojo maitinimo subjektams taip pat taikomi reikalavimai dėl maisto atliekų tvarkymo, taigi, **esminis pokytis nuo 2024 m. iš esmės yra maisto ir virtuvės atliekų surinkimas iš namų ūkių**. Kaip jau minėta, norint pilnai išpildyti paslaugą, reikia kalbėti apie augalinės ir gyvūninės kilmės maisto ir virtuvės atliekų surinkimą.

Lietuvoje maisto atliekų kiekis mišriame komunalinių atliekų sraute sudaro apie 15 proc., o vienam šalies gyventojui tenka vidutiniškai 41 kg maisto atliekų per metus¹¹. Palyginimui, ES skaičiuojama, kad vidutiniškai vienam namų ūkiui tenka apie 70 kg maisto atliekų per metus¹².

1 pav. Lietuvos savivaldybių pasirinkti būdai atskirai rinkti maisto ir virtuvės atliekas (toliau šiame darbe atskiros savivaldybės apžvelgiamos pagal nurodytą regionų numeraciją)

Šaltinis: sudaryta SWECO¹³ ir darbo autorės.

⁹ Pateikti siūlymai, kaip tikslinti rinkliavos ar įmokos už komunalinių atliekų tvarkymą dydžio nustatymo taisykles: <https://am.lrv.lt/lt/naujienos/pateikti-siulymai-kaip-tikslinti-rinkliavos-ar-imokos-uz-komunaliniu-atlieku-tvarkyma-dydzio-nustatymo-taisykles/>

¹⁰ Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžio nustatymo taisyklės: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.454394/asr>

¹¹ Prasideda maisto atliekų rūšiavimo bumas – savivaldybės gaus 6 mln. eurų konteineriams įsigyti: <https://am.lrv.lt/lt/naujienos/prasideda-maisto-atlieku-rusivimo-bumas-savivaldybes-gaus-6-mln-euru-konteineriams-igiyti/>

¹² Food waste and food waste prevention – estimates. Eurostat: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Food_waste_and_food_waste_prevention_-_estimates

¹³ SWECO: https://www.vaatc.lt/wp-content/uploads/2014/02/IA_VAATC-tekstas-ATNAUJINTAS-2014-07-08-AJ.pdf

Iš 1 paveiksle pateiktos informacijos matyti, kad savivaldybėse maisto ir virtuvės atliekų surinkimas iš namų ūkių bus organizuojamas regioniniu principu, nes atskirai teikti tokią paslaugą yra neproporcingai dideli finansiniai kaštai. Pažymėtina, kad **Alytaus regionas** (Alytaus m., Alytaus r., Birštono, Druskininkų, Lazdijų r., Prienų r. ir Varėnos r. savivaldybės) pilnai įgyvendina maisto ir virtuvės atliekų surinkimą iš namų ūkių. Daugelis savivaldybių planuoja / yra pasirinkę **konteinerines** maisto ir virtuvės atliekų surinkimo sistemas. Pažymėtina, kad pasirinkus konteinerinę sistemą, gyventojai paprastai yra aprūpinami ir specialiais kibirėliais rinkti maisto atliekas namuose.

Iš kitų regionų išsiskiria **Vilniaus regiono savivaldybės** (Širvintų r., Švenčionių r., Trakų r., Ukmergės r., Vilniaus r. Elektrėnų bei Vilniaus m. savivaldybės, išskyrus **Šalčininkų r. savivaldybę**), kuriose maisto ir virtuvės atliekos bus renkamos maišais (kai kur dar nėra sprendimo, tačiau prioritetą numatomas rinkimui maišais, o nuo 2027 m. galbūt pereinama prie konteinerinės sistemos, arba bus taikomas kombinuotas būdas).

Bendri pastebėjimai dėl infrastruktūros (esminiai):

- nemažai savivaldybių jau dabar **su žaliosiomis atliekomis renka augalines maisto atliekas**;
- nemaža dalis savivaldybių individualias valdas aprūpina **kompostavimo dėžėmis**, taip skatinamas kompostavimas atliekų susidarymo vietoje, tačiau su parama įsigytos kompostavimo dėžės nėra pritaikytos kompostuoti gyvūninės kilmės maisto atliekas;
- **individualios valdos**: dalis savivaldybių išdalino / išdalins konteinerius maisto atliekoms, kita dalis – ne (tik kompostavimo dėžes);
- savivaldybės, kurios jau organizuoja atskirą maisto atliekų surinkimą, **planuoja plėtrą ir į kaimiškas vietas**, tačiau kitos neapima ir 2 tūkst. gyventojų turinčių urbanizuotų teritorijų;
- **finansavimo problemos**: tiek įrengiant infrastruktūrą, reikalingą atskirai surinkti maisto ir virtuvės atliekas, tiek pasinaudojant galimybe gauti paramą – pasigendama aktyvesnio valdžios institucijų vaidmens.

Pažymėtina, kad ne visoms Lietuvos savivaldybėms atskiras maisto ir virtuvės atliekų surinkimas iš namų ūkių bus naujiena. Pavyzdžiui, Alytaus regionas (7 savivaldybės) yra pirmasis, kuriame maisto atliekų rūšiavimas vietos valdžios sprendimu visiems gyventojams privalomas nuo 2018 m.¹⁴, kitos savivaldybės, pavyzdžiui, Šiaulių miesto savivaldybė, Ukmergės rajono savivaldybė ir kt., vykdė pilotinius projektus, rengiantis atskiram maisto atliekų surinkimui.

Didžioji dauguma savivaldybių atskirą maisto ir virtuvės atliekų surinkimą didesniu ar mažesniu pajėgumu **planuoja pradėti 2024 m.** (plėsti šios rūšies atliekų surinkimą numatoma palaiptinai, kai didės atskirai surenkamų maisto ir virtuvės atliekų kiekiai). Tačiau **vis dar yra savivaldybių, kurios nėra priėmusios galutinių sprendimų / nepasirinkę būdo / neįvykdę pirkimų**, būtinų pradėti atskirą maisto ir virtuvės atliekų surinkimą. Toliau šiame darbe pateikiama informacija apie atskiras savivaldybes (pagal regionus).

2.1. Alytaus regionas

Alytaus regiono savivaldybėse (Alytaus m., Alytaus r., Birštono, Druskininkų, Lazdijų r., Prienų r. ir Varėnos r.) atskiras maisto ir virtuvės atliekų surinkimas pradėtas diegti nuo 2018 m. (**konteinerinė sistema**) ir pilnai įgyvendinimas.

Alytaus m. savivaldybė	Atskiras rūšiuojamasis maisto/ virtuvės atliekų surinkimas pradėtas organizuoti 2018 m. spalį, surinkimas vykdomas ne tik iš individualių namų ir daugiabučių namų gyventojų, bet ir iš biudžetinių, ugdymo ir švietimo, sveikatos priežiūros bei kitų savivaldybės įstaigų, kuriose teikiamos maitinimo paslaugos. Alytaus regione maisto ir virtuvės atliekos atskirai surenkamos iš
-------------------------------	--

¹⁴ Prasideda maisto atliekų rūšiavimo bumas – savivaldybės gaus 6 mln. eurų konteineriams įsigyti:

<https://am.lrv.lt/lt/naujienos/prasideda-maisto-atlieku-rusivavimo-bumas-savivaldybes-gaus-6-mln-euru-konteineriams-isi gyti/>

	<p>miestų, miestelių gyventojų, kaimo gyventojams rekomenduojama kompostuoti atliekas namų ūkiuose.</p> <p>Miesto individualių namų gyventojams nemokamai išdalinti individualūs konteineriai, daugiabučių namų kvartaluose įrengtos pusiau požeminės arba požeminės komunalinių atliekų surinkimo aikštelės, kuriose pastatyti kolektyviniai konteineriai maisto/virtuvės atliekoms rinkti. Visiems konteinerius turintiems gyventojams išdalinti kibirėliai, skirti maisto atliekoms virtuvėje surinkti. Individualių namų gyventojams išdalintos ir talpos naudotam aliejui bei riebalams rinkti.</p> <p>Surenkamos kartu ir augalinės, ir gyvūninės kilmės maisto atliekos. Kartu renkant ir gyvulinės kilmės atliekas, maisto atliekų surinkimo paslauga yra pilnai išpildyta – gyventojai, turi galimybę rūšiuoti visas maisto atliekas.</p> <p>Iš Alytaus miesto individualių ir daugiabučių namų gyventojų surinkta maisto atliekų: 2019 m. – 360 t, 2020 m. – 918 t, 2021 m. – 1 543,6 t, 2022 m. – 1 614,5 t¹⁵.</p>
Alytaus r. savivaldybė	Maisto atliekos rūšiuojamos nuo 2022 m., pasirinktas surinkimo būdas – pusiau požeminiai ir individualūs konteineriai. Paslauga teikiama tik didesniuose miesteliuose ar kaimeliuose, kaimiškosiose vietovėse surinkimas nevykdomas (gyventojai neturi tokios rūšies atliekų) ¹⁶ .
Birštono savivaldybė	Nuo 2019 m. kovo atskiro maisto atliekų surinkimo paslauga teikiama individualių namų gyventojams, nuo 2020 m. gegužės – ir daugiabučių. Maisto atliekas rūšiuoja tik Birštono miesto gyventojai: daugiabučių namų gyventojams įrengtos požeminės atliekų surinkimo aikštelės, individualių namų gyventojai gavo specialius konteinerius ¹⁷ .
Druskininkų savivaldybė	Individualių namų gyventojai maisto atliekas rūšiuoja jau penktus metus – jie turi tam skirtus konteinerius. 2022 m. Druskininkų savivaldybėje išdalinti maisto atliekų konteineriai Viečiūnų miestelio, Neravų k. ir Leipalingio miestelio individualių namų gyventojams. 2019 m. įrengti pusiau požeminiai konteineriai maisto atliekoms surinkti iš daugiabučių gyvenamųjų namų, o nuo 2020 m. pradėtas atskiras surinkimas. 2023 m. planuojama dar papildomai įrengti daugiau pusiau požeminių konteinerių maisto atliekoms surinkti. Pažymėtina, kad nuo 2018 m. vykdomas ir atskiras maisto atliekų surinkimas iš biudžetinių savivaldybių įstaigų ir kitų įmonių: ugdymo ir švietimo, sveikatos priežiūros ir kitų įstaigų, kuriose teikiamos maitinimo paslaugos ¹⁸ .
Lazdijų r. savivaldybė	Nuo 2018 m maisto atliekos atskirai renkamos Lazdijų, Veisiejų miestuose, Seirijų miestelyje – nuo 2023 m. vidurio. Maisto atliekos atskirai renkamos iš individualių namų valdų ir daugiabučių namų (individualūs ir pusiau požeminiai konteineriai) ¹⁹ .
Prienų r. savivaldybė	Miestuose maisto atliekos atskirai surenkamos nuo 2018 m. Prie daugiabučių namų yra įrengtos požeminės ir pusiau požeminės

¹⁵ Alytaus m. savivaldybės administracijos Aplinkos apsaugos skyriaus 2023-08-03 el. laišku pateikta informacija.

¹⁶ Alytaus r. savivaldybės administracijos Komunalinio ūkio ir architektūros skyriaus 2023-08-01 el. laišku pateikta informacija.

¹⁷ Birštono savivaldybės administracijos Teisės ir civilinės metrikacijos skyriaus 2023-08-01 el. laišku pateikta informacija.

¹⁸ Druskininkų savivaldybės administracijos Ūkio ir turto valdymo skyriaus 2023-08-07 el. laišku pateikta informacija.

¹⁹ Lazdijų r. savivaldybės administracijos Vietinio ūkio skyriaus 2023-08-20 el. laišku pateikta informacija.

	atliekų surinkimo aikštelės, individualioms namų valdoms išdalinti individualūs maisto surinkimo konteineriai. 2024 m. planuojama maisto konteinerius statyti ir kaimiškos savivaldybės teritorijose ²⁰ .
Varėnos r. savivaldybė	Maisto atliekos surenkamos iš daugiabučių namų ir individualių namų Varėnos m., Senosios Varėnos k., Merkinės mstl. (daugiabučiams yra įrengti / pastatyti pusiau požeminiai ir antžeminiai konteineriai, butams išdalinti kibirėliai maisto atliekoms kaupti, individualių namų savininkai turi kibirėlius maisto atliekoms kaupti ir individualius maisto atliekų konteinerius. Artimiausiu metu maisto atliekų surinkimas iš kitų gyvenviečių neplanuojamas ²¹ .
Maisto ir virtuvės atliekų tvarkymas	Alytaus regiono savivaldybės yra įsteigusios UAB Alytaus regiono atliekų tvarkymo centrą regioninei atliekų tvarkymo sistemai organizuoti. Alytaus RATC turi visų maisto atliekų apdorojimui tinkamus įrenginius, tai leidžia užtikrinti tiek gyvulinės, tiek augalinės kilmės atliekų apdorojimą ²² .

2.2. Kauno regionas

Kauno regiono savivaldybės (Kauno m., Kauno r., Kaišiadorių r., Jonavos r., Kėdainių r., Raseinių r.), su tam tikromis išlygomis, atskirą maisto ir virtuvės atliekų surinkimą planuoja pradėti nuo 2024 m. Daugeliu atvejų renkamas **konteinerinė sistema**, individualiose valdose prioritetas teikiamas **kompostavimui**.

Kauno m. savivaldybė	Numatoma organizuoti atskirą maisto atliekų surinkimą, klausimai sprendžiami kompleksiskai. Maisto atliekos bus renkamos konteineriais, planuojama apimti ir daugiabučius, ir individualias valdas. Pažymėtina, kad Kauno mieste yra įdiegtas atskiras žaliųjų atliekų surinkimas (teikiama surinkimo paslauga konteineriais (individualių namų gyventojams) ir specialiais maišais daugiabučių namų gyventojams). Atskirai surenkamos ne tik žaliosios, bet ir augalinės kilmės maisto atliekos, kurios vežamos į ŽAKA, kur gaminamas kompostas. Didžioji dalis individualių valdų gyventojų turi kompostavimui savo valdose skirtas talpas, konteinerius ²³ .
Kauno r. savivaldybė	Kauno regiono savivaldybių iniciatyva parengta galimybių studija (2022 m.). Jos rengimo metu buvo svarstoma alternatyva (šiuo metu ji vertinama ir laikoma kaip priimtina) maisto ir virtuvės atliekų atskirą surinkimą arba kompostavimą vietoje vykdyti žiedinėje Kauno r. gyvenviečių aglomeracijoje, t. y. tose teritorijose, kuriose yra tankesnis užstatymas ir kurios yra arčiau Kauno miesto (22 gyvenvietės, įskaitant ir tas gyvenvietes, kuriose gyventojų skaičius mažesnis nei 2 tūkst.), tam reikalingos priemonės – pusiau požeminiai bendro naudojimo konteineriai, kibirėliai, maišeliai, individualūs konteineriai. Atkreiptinas dėmesys, kad Kauno r. savivaldybė dar nėra priėmusi galutinio sprendimo (2023-08-03 informacija): vertinamos techninės galimybės pritaikyti esamą infrastruktūrą – bendro naudojimo pusiau požeminės konteinerines aikšteles, jose įrengiant ir maisto bei virtuvės atliekų surinkimo

²⁰ Prienų r. savivaldybės administracijos Statybos ir ekonominės plėtros skyriaus 2023-08-04 el. laišku pateikta informacija.

²¹ Varėnos r. savivaldybės administracijos Turto valdymo skyriaus 2023-08-04 el. laišku pateikta informacija.

²² Alytaus m. savivaldybės administracijos Aplinkos apsaugos skyriaus 2023-08-03 el. laišku pateikta informacija.

²³ Kauno m. savivaldybės administracijos Aplinkos apsaugos skyriaus 2023-08-03 el. laišku pateikta informacija.

	konteinerius. Taip pat sprendžiamas surinkėjo (paslaugos teikėjo) parinkimo klausimas, kt. ²⁴
Kaišiadorių r. savivaldybė	Maisto ir virtuvės atliekas planuojama rinkti Kaišiadorių m., Pravieniškių gyv., Žiežmarių m., Rumšiškių ir Gudienos gyv. Numatoma apimti tik daugiabučius namus, individualių namų gyventojams bus išdalintos specialios komposto dėžės. Planuojama 2023 m. patvirtinti atliekų tvarkymo planą, kuris šiuo metu derinamas (2023 m. rugpjūčio 10 d. informacija), o pradėti kurti surinkimo sistemą, gavus lėšų iš valstybės biudžeto ar ES finansavimą ²⁵ .
Jonavos r. savivaldybė	Maisto atliekų surinkimas pagal prioritetą planuojamas Jonavos mieste (būdas – pusiau požeminiai konteineriai). Pilnai įrengus infrastruktūrą mieste bei gavus pakankamai lėšų, maisto atliekų surinkimas bus vystomas kitose seniūnijose. Pažymėtina, kad ne Jonavos miesto gyventojų didžioji dauguma gyvena individualiuose namų ūkiuose ir jiems atskiras maisto atliekų surinkimas nėra prioritetas (beveik visi turi naminių gyvūnų, todėl maisto likučius sušeria), be to, dauguma jų turi komposto dėžes, kuriose kompostuoja biologines atliekas. Jonavos r. individualių gyvenamųjų namų valdų savininkams papildomai išdalinta 3000 vnt. konteinerių, skirtų kompostuoti namuose susidarancias biologiškai skaidžias atliekas ²⁶ .
Kėdainių r. savivaldybė	Kėdainių rajono savivaldybės administracija planuoja vykdyti atskirą maisto atliekų surinkimą Kėdainių mieste, Vilainių k. ir Pelėdnagių k. Maisto atliekų tvarkymas planuojamas dviem etapais: 1) daugiabučių namų gyventojams: bendro naudojimo atliekų konteinerių atnaujinimas/pritaikymas maisto atliekoms surinkti bei minėtų atliekų surinkimas ir tvarkymas; 2) individualių valdų gyventojams: aprūpinimas individualiais maisto atliekų surinkimo konteineriais ir minėtų atliekų surinkimas bei tvarkymas. Šiuo metu vykdomi paruošiamieji darbai: atrenkamos bendro naudojimo atliekų surinkimo aikštelės, kuriuose galimas konteinerių atnaujinimas, vykdoma rinkos analizė, kt. ²⁷ .
Raseinių r. savivaldybė	Raseinių m., Ariogalos m., Gėlupos k., Taurupio k., Mirklių k., Arškainių k., Trupinėlių k., Paverkšnio k., Geišių k. ir Ančakių k. bei Raseinių ir Ariogalos m. esančių bendro naudojimo atliekų surinkimo konteineriuose (prie daugiabučių namų) nuo 2023 m. balandžio atskirai surenkamos biologinės atliekos kartu su maisto atliekomis, išskyrus mėsos, žuvies, riebalų, kaulų, pieno produktų ir termiškai apdorotos maisto atliekas, nes jų nėra techninių galimybių tinkamai apdoroti UAB „Raseinių vandenys“ eksploatuojamoje dumblo tvarkymo aikštelėje. Kai bus sukurti pajėgumai VšĮ Kauno regiono atliekų tvarkymo centre, bus svarstomos galimybės dėl visų maisto atliekų surinkimo ir tvarkymo VšĮ Kauno RATC įrenginiuose. Taip pat šiuo metu individualioms valdoms, esančioms Viduklės mstl., Nemakščių mstl., Šiluvos mstl., Girkalnio mstl., Sujainių k., Betygalos mstl.,

²⁴ Kauno r. savivaldybės administracijos Aplinkos skyriaus 2023-08-03 el. laišku pateikta informacija.

²⁵ Kaišiadorių r. savivaldybės administracijos Žemės ūkio ir aplinkosaugos skyriaus 2023-08-10 el. laišku pateikta informacija.

²⁶ Jonavos r. savivaldybės administracijos Turto ir aplinkos apsaugos skyriaus 2023-08-02 el. laišku pateikta informacija.

²⁷ Kėdainių r. savivaldybės administracijos Bendrojo skyriaus 2023-08-10 el. laišku pateikta informacija.

	Virgainių k., Norgėlių k., Kaulakių k., Paliepių k., Gruzdiškės k., Kalnujų mstl., Ramonų k., Butkiškės k., Gylių k., Slabados k., Gabšių k. ir Aukštkelių k., yra dalinami konteineriai ir numatoma 2023 m. rugsėjį pradėti rinkti biologines atliekas. Iš individualių valdų biologinės maisto atliekos surenkamos individualiais konteineriais, iš daugiabučių – antžeminiais konteineriais ²⁸ .
Maisto ir virtuvės atliekų tvarkymas	Kauno regiono atliekų tvarkymo centras numato maisto ir virtuvės atliekų perdirbimo įrenginių sukūrimą. Planuojama, kad įrenginiai galėtų pradėti veikti 2026–2027 m. Šiuose įrenginiuose taikant pažangiausias technologijas perdirbant tiek augalinės, tiek gyvūninės kilmės maisto atliekas bus gaminamos biodujos / biometanas. Laikiniai, kol nebus sukurti atskiri maisto ir virtuvės atliekų perdirbimo įrenginiai, maisto ir virtuvės atliekos (tokios, kokias pristatys Kauno atliekų tvarkymo regiono savivaldybės) bus apdorojamos esamuose įrenginiuose. Šios atliekos bus priimamos nuo tada, kai savivaldybės jas pristatys ²⁹ .

2.3. Klaipėdos regionas

Klaipėdos regiono savivaldybės (Klaipėdos m., Klaipėdos r., Šilutės r., Kretingos r., Skuodo r., Neringos, Palangos m.) daugeliu atveju renkasi **konteinerinę maisto ir virtuvės atliekų surinkimo sistemą**, kol kas tik Skuodo r. savivaldybė nėra priėmusi galutinio sprendimo dėl šios rūšies atliekų rinkimo būdo.

Klaipėdos m. savivaldybė	Maisto atliekų surinkimas planuojamas miesto teritorijoje tiek iš daugiabučių gyvenamųjų namų, tiek iš individualių namų. Maisto atliekų surinkimas planuojamas konteineriais (pusiau požeminiais ir antžeminiais kolektyviniais bei individualiais). Maisto atliekų surinkimą planuojama vykdyti nuo 2024 m. sausio 1 d. ³⁰
Klaipėdos r. savivaldybė	Siekiami pirmiausia atskirą biologinių (maisto) atliekų surinkimą pradėti Gargždų mieste: planuojama įrengti bendruosius maisto surinkimo konteinerius daugiabučių kvartaluose, tačiau, esant poreikiui, bus suteikiama galimybė ir individualioms valdoms į bendruosius konteinerius mesti maisto atliekas. Atkreiptinas dėmesys, kad individualių namų valdose dalis maisto atliekų jau dabar yra surenkamos kaip žaliosios atliekos, dalis jų kompostuojama. Planuojama įrengti bendruosius antžeminius maisto atliekų surinkimo konteinerius, kurie būtų surenkami ir vežami tuštinti į didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėje Gargžduose stovintį konteinerį, o tuomet – šis konteineris būtų vežamas maisto atliekų tvarkytojui. Dėl neįvykusių ankstesnių pirkimų konteineriams įsigyti, planuojama dar kartą organizuoti viešąjį pirkimą. Jei pirkimas įvyks, preliminariai, maisto atliekų surinkimas galėtų būti pradėtas vykdyti 2024 m. II-III ketv. ³¹
Šilutės r. savivaldybė	Šilutės r. savivaldybės administracija yra įsigijusi 138 vnt. maisto atliekų surinkimui skirtų konteinerių. Juos planuojama statyti prie pusiau požeminių atliekų surinkimo aikštelių Šilutės m.

²⁸ Raseinių r. savivaldybės administracijos Viešosios tvarkos skyriaus 2023-08-08 el. laišku pateikta informacija.

²⁹ VšĮ Kauno regiono atliekų tvarkymo centro 2023-09-12 el. laišku pateikta informacija.

³⁰ Klaipėdos m. savivaldybės administracijos Aplinkosaugos skyriaus 2023-08-16 el. laišku pateikta informacija.

³¹ Klaipėdos r. savivaldybės administracijos Komunalinio ūkio ir aplinkosaugos skyriaus 2023-08-11 el. laišku pateikta informacija.

	Individualiems namams ir seniūnijose maisto atliekų surinkimas nenumatytas (jiems buvo išdalintos plastikinės komposto dėžės) ³² .
Kretingos r. savivaldybė	Maisto atliekų surinkimas yra numatytas tik Kretingos mieste iš daugiabučių ir individualių namų. Maisto atliekos bus surenkamos iš antžeminių konteinerių. Maisto atliekoms surinkti kibirėlių / konteinerių dalinimas gyventojams planuojamas 2023 m. spalį ³³ .
Skuodo r. savivaldybė	Planuojama, kad Skuodo r. savivaldybės teritorijoje atskiras maisto atliekų surinkimas galėtų būti vykdomas Skuodo mieste ir kai kuriuose miesteliuose, pavyzdžiui, Mosėdžio ir Ylakių. Paslaugos teikimas apimtų tiek daugiabučius namus, tiek ir individualias namų valdas. Kol kas konkretus sprendimas, koku būdu bus organizuojamas maisto atliekų surinkimas (pusiau požeminiais, antžeminiais konteineriais, maišais, kt.) nėra priimtas, bet, tikėtina, kad bus pasirinkti antžeminiai konteineriai. Viešųjų pirkimų būdu planuojama parinkti paslaugos teikėją, kuris pastatys reikiamus / tinkamus konteinerius prie daugiabučių, taip pat aprūpins individualių namų gyventojus. Apsispręsti ir pradėti viešųjų pirkimų procedūras planuojama 2023 m. IV ketv. ³⁴
Neringos savivaldybė	Neringos savivaldybė yra vienas miestas, susidedantis iš keturių gyvenviečių, kuriose vienas šalia kito yra ir daugiabučiai, ir individualios namų valdos. Planuojama antžeminiais konteineriais maisto atliekas surinkti visose gyvenvietėse nuo 2024 m. ³⁵
Palangos m. savivaldybė	Palangos m. savivaldybės teritorijoje jau yra įrengti 36 požemiai bendro naudojimo maisto atliekų surinkimo konteineriai, skirti daugiabučių namų gyventojams. Vykdomas pirkimas kibirėliams įsigyti ir konteineriams, skirtiems individualių namų gyventojams. Atskiras maisto atliekų surinkimas planuojamas Klaipėdos regione pradėjus veikti maisto atliekų apdorojimo įrenginiams ³⁶ .
Maisto ir virtuvės atliekų tvarkymas	Šiuo metu UAB Klaipėdos regiono atliekų tvarkymo centras iš biologiškai skaidžių atliekų srauto priima ir tvarko tik žaliąsias atliekas (kompostuojamos žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelėse ir gaminamas kompostas). Nuo 2024 m. bus galimybė priimti visas (augalinės ir gyvūninės kilmės) maisto atliekas, surinktas iš gyventojų, žaliosios atliekos ir toliau bus renkamos ir tvarkomos atskirai. Šiuo metu vykdomas ES lėšomis dalinai finansuojamas projektas ir statoma nauja maisto atliekų tvarkymo infrastruktūra ³⁷ .

2.4. Marijampolės regionas

Marijampolės regiono savivaldybės (Kalvarijos, Kazlų Rūdos, Marijampolės, Šakių r. ir Vilkaviškio r.) planuoja pradėti atskirą maisto ir virtuvės atliekų surinkimą 2024 m. Šios rūšies atliekos bus renkamos **antžeminiais konteineriais**: 2023 m. jais numatyta **aprūpinti daugiabučių gyventojus, individualių namų – gavus finansavimą**. Pažymėtina, kad UAB Marijampolės apskrities atliekų tvarkymo centras **neturi įrenginių ir leidimo tvarkyti maisto (virtuvės) atliekas**.

³² Šilutės r. savivaldybės administracijos Viešųjų paslaugų skyriaus 2023-08-04 el. laišku pateikta informacija.

³³ Kretingos r. savivaldybės administracijos Vietinio ūkio ir turto valdymo skyriaus 2023-08-03 el. laišku pateikta informacija.

³⁴ Skuodo r. savivaldybės administracijos Bendrųjų reikalų skyriaus 2023-08-08 el. laišku pateikta informacija.

³⁵ Neringos savivaldybės administracijos Miesto tvarkymo ir statybos skyriaus 2023-08-03 el. laišku pateikta informacija.

³⁶ Palangos m. savivaldybės administracijos Ūkio ir turto skyriaus 2023-08-04 el. laišku pateikta informacija.

³⁷ UAB Klaipėdos regiono atliekų tvarkymo centro 2023-09-06 el. laišku pateikta informacija.

Kalvarijos savivaldybė	Šiuo metu (2023 m. rugpjūčio 28 d. informacija) rengiamas Marijampolės apskrities atliekų tvarkymo planas, vėliau bus parengtas ir savivaldybės atliekų tvarkymo planas, kuriame bus numatytos maisto atliekų surinkimo priemonės, terminai, kt. ³⁸
Kazlų Rūdos savivaldybė	Maisto atliekų konteineriai bus pastatyti mieste, miestelyje ir kaimiškose vietovėse. Bus pastatyti antžeminiai atliekų surinkimo konteineriai. Planuojama įgyvendinti 2024 m. ³⁹
Marijampolės savivaldybė	Atskiras maisto (virtuvės) atliekų surinkimas bus vykdomas tik Marijampolės mieste – antžeminiais maisto (virtuvės) atliekų konteineriais bus aprūpinti tiek daugiabučių, tiek individualių namų gyventojai. Kaimiškose teritorijose atskiras surinkimas neplanuojamas. 2023 m. bus nupirkti daugiabučiams skirti maisto (virtuvės) atliekų konteineriai, individualiems namams – gavus finansavimą ⁴⁰ .
Šakių r. savivaldybė	Atskiras maisto (virtuvės) atliekų surinkimas bus vykdomas tik Šakių m. Kaimiškose teritorijose atskiras surinkimas nenumatimas. Atskirais maisto (virtuvės) atliekų konteineriais bus aprūpinti daugiabučių ir individualių namų gyventojai (antžeminiai konteineriai). 2023 m. bus nupirkti daugiabučiams skirti maisto (virtuvės) konteineriai, individualiems namams – gavus finansavimą ⁴¹ .
Vilkaviškio r. savivaldybė	Atskiras maisto (virtuvės) atliekų surinkimas bus vykdomas Vilkaviškio ir Kybartų miestuose – antžeminiais konteineriais bus aprūpinti tiek daugiabučių, tiek individualių namų gyventojai. Kaimiškose teritorijose atskiras surinkimas neplanuojamas. 2023 m. bus nupirkti daugiabučiams skirti maisto (virtuvės) konteineriais. Individualiems namams skirti maisto (virtuvės) konteineriais bus perkami gavus finansavimą ⁴² .
Maisto ir virtuvės atliekų tvarkymas	UAB Marijampolės apskrities atliekų tvarkymo centras neturi įrenginių ir leidimo tvarkyto maisto (virtuvės) atliekas. Gavus finansavimą, būtų svarstoma MBA įrenginius pritaikyti maisto (virtuvės) atliekų apdorojimui ⁴³ .

2.5. Panevėžio regionas

Panevėžio regiono savivaldybės (Panevėžio m., Panevėžio r., Rokiškio r., Biržų r., Pasvalio r., Kupiškio r.) atskiram maisto ir virtuvės atliekų surinkimui pasirinko **konteinerines sistemas**, kai kurios savivaldybės rinks tik **augalinės kilmės maisto atliekas**.

Panevėžio m. savivaldybė	Maisto/biologinės atliekos bus renkamos iš visų Panevėžio miesto gyventojų (daugiabučių ir individualių namų): jau nupirkti kibirėliai biologinių (maisto) atliekų sukauptimui virtuvėje. Daugiabučių namų komunalinių ir pakuočių atliekų konteinerių aikštelėse bus pastatyti antžeminiai konteineriai, individualių namų valdų gyventojams – išdalinti individualūs konteineriai. Pažymėtina, kad
---------------------------------	--

³⁸ Kalvarijos savivaldybės administracijos 2023-08-28 el. laišku pateikta informacija.

³⁹ Kazlų Rūdos savivaldybės administracijos Ūkio ir teritorijų planavimo poskyrio 2023-08-04 el. laišku pateikta informacija.

⁴⁰ Marijampolės savivaldybės administracijos Aplinkotvarkos ir infrastruktūros skyriaus 2023-08-03 el. laišku pateikta informacija.

⁴¹ Šakių r. savivaldybės administracijos Ūkio ir investicijų skyriaus 2023-08-04 el. laišku pateikta informacija.

⁴² Vilkaviškio r. savivaldybės administracijos 2023-08-28 el. laišku pateikta informacija.

⁴³ UAB Marijampolės apskrities atliekų tvarkymo centro 2023-09-07 el. laišku pateikta informacija.

	<p>nuo 2022 m. vasario Panevėžio mieste vyksta bandomasis maisto atliekų rūšiavimo projektas.</p> <p>Maisto atliekų rūšiavimo priemonės gyventojams (daugiabučių namų bei individualių namų) planuojama iš dalinti 2023 m. gruodį, kai bus paleisti maisto/biologinių atliekų apdorojimo įrenginiai Panevėžio regiono nepavojingų atliekų sąvartyne ir bus galima vežti maisto/biologines atliekas į šiuos įrenginius⁴⁴.</p>
Panevėžio r. savivaldybė	<p>Maisto atliekas antžeminiais konteineriais planuojama rinkti Dembavos kaime (tiek iš daugiabučių, tiek iš individualių namų valdų). Namuose kaupti šios rūšies atliekas skirti kibiriukai jau išdalinti daugiabučių gyventojams. Pažymėtina, kad bendro naudojimo maisto atliekų surinkimo konteineriai stovi ir maisto atliekos prie daugiabučių surenkamos nuo 2019 m.⁴⁵</p>
Rokiškio r. savivaldybė	<p>Rokiškio r. savivaldybėje nuo 2018 m. vykdomas atskiras biologinių atliekų surinkimas (Rokiškio mieste, Juodupės miestelyje ir Kavoliškio kaime naudojami antžeminiai konteineriai). Rokiškio r. savivaldybėje antžeminiais konteineriais numatoma bioskaidžias atliekas rinkti iš visų savivaldybėje esančių daugiabučių namų gyventojų ir aprūpinti namų ūkius biologinių atliekų surinkimo priemonėmis urbanizuotose vietovėse, kuriose gyventojų daugiau nei 2 tūkst. (Rokiškio m. ir Parokiškės kaimo gyventojai, individualių valdų gyventojai aprūpinami konteineriais). Kolektyviniai konteineriai būtų pastatyti: Rokiškio m., Obelių m., Pandėlio m., Juodupės mstl., Kavoliškio k., Panemunėlio gel. st., Sodininkų bendrijose Uljanavos, Steponių, Jakiškių ir Raišių kaimuose. Individualiais konteineriais bus aprūpinti Rokiškio m. ir Parokiškės k. gyventojai. Priemonės gyventojams numatoma išdalinti iki 2023 m. lapkričio⁴⁶.</p>
Biržų r. savivaldybė	<p>Augalinės kilmės maisto atliekos Biržų m. pradėtos rinkti 2019 m. IV ketv. (dalyje komunalinių atliekų surinkimo konteinerių aikštelių pastatyti bendri konteineriai). Atskiru maisto atliekų surinkimu papildomai numatyta aprūpinti Biržų m.: jau įsigyti augalinių maisto atliekų surinkimo kibirėliai ir bendrieji antžeminiai konteineriai daugiabučių namų gyventojams. Konteineriams numatytos vietos likusiose atliekų surinkimo konteinerių aikštelėse. Taip pat įsigyti augalinių maisto atliekų surinkimo kibirėliai ir individualūs konteineriai individualių namų ūkiams. Kaimiškiosiose vietovėse bendrieji augalinių maisto atliekų surinkimo konteineriai numatyti bendrosiose atliekų surinkimo konteinerių aikštelėse, esančiose seniūnijose (seniūnijų, miestelių, gyvenviečių centrai). Šie konteineriai taip pat jau įsigyti⁴⁷.</p>
Pasvalio r. savivaldybė	<p>Maisto atliekas planuojama rinkti Pasvalio m., taip pat iš šalia Pasvalio esančių Ažuolynės ir Aukštikalnių gyvenviečių. Maisto atliekų surinkimas bus vykdomas iš daugiabučių ir individualių namų valdų. Kaimiškiosios vietovės į atskirą maisto atliekų surinkimą neįtrauktos dėl logistikos kaštų, kadangi gyventojai yra gavę individualių kompostavimo konteinerių, kiti savarankiškai įsirengę kompostavimo vietas savo sklypuose.</p>

⁴⁴ Panevėžio m. savivaldybės administracijos Miesto infrastruktūros skyriaus 2023-08-04 el. laišku pateikta informacija.

⁴⁵ Panevėžio r. savivaldybės administracijos 2023-08-23 raštu pateikta informacija.

⁴⁶ Rokiškio r. savivaldybės administracijos Architektūros ir paveldosaugos skyriaus 2023-08-04 el. laišku pateikta informacija.

⁴⁷ Biržų r. savivaldybės administracijos Viešosios tvarkos skyriaus 2023-08-28 el. laišku pateikta informacija.

	Maisto atliekoms rinkti Pasvalio m. yra 10 bendrųjų konteinerių, jų bus pastatyta dar 20. Individualių namų valdų gyventojams bus išdalinti individualūs konteineriai maisto/žaliosioms atliekoms. Taip pat bus išdalinta aukščiau nurodytų teritorijų daugiabučių namų ir individualių namų valdų gyventojams kibirėliai maisto atliekoms namuose rinkti. Planuojama bendruosius konteinerius pastatyti ir individualius išdalinti 2023 m. IV ketv. ⁴⁸
Kupiškio r. savivaldybė	Nuo 2019 m. maisto atliekos yra surenkamos iš daugiabučių namų Kupiškio, Subačiaus m. ir Noriūnų gyv. – šios rūšies atliekoms skirti konteineriai yra pastatyti atliekų surinkimo aikštelėse, šalia mišrių buitinių atliekų konteinerių. Ruošiantis maisto atliekų surinkimui nuo 2024 m., jau yra nupirkti konteineriai, skirti maisto atliekoms iš Kupiškio ir Subačiaus m. individualių namų rinkti ⁴⁹ .
Maisto ir virtuvės atliekų tvarkymas	UAB Panevėžio regiono atliekų tvarkymo centre nuo 2024 m. sausio 1 d. maisto/virtuvės augalinės/gyvūninės kilmės atliekos bus priimanos į Maisto/virtuvės atliekų tvarkymo įrenginius Dvarininkų k. 1, Miežiškių sen., Panevėžio r. Pažymėtina, kad, siekiant tinkamai vykdyti maisto/virtuvės atliekų tvarkymo procesus, reikalingas dabar veikiančių įrenginių (fermentavimo tunelių bei kt.), skirtų tvarkyti biologiškai skaidžias atliekas susidarancias iš mišrių atliekų srauto, modernizavimas ⁵⁰ .

2.6. Šiaulių regionas

Dalis Šiaulių regiono savivaldybių (Joniškio r., Kelmės r., Radviliškio r., Šiaulių m., Šiaulių r.) intensyviai ruošiasi atskiram maisto ir virtuvės atliekų surinkimui bei tvarkymui. **Akmenės r. ir Pakruojo r. savivaldybės bendrame projekte nedalyvauja**, kiekviena savivaldybė savarankiškai priims sprendimus, koku būdu bus renkamos ir tvarkomos maisto ir virtuvės atliekos.

Šiaulių m. savivaldybė, Šiaulių r. savivaldybė, Radviliškio r. savivaldybė	Šiaulių regiono savivaldybės (Joniškio r., Kelmės r., Radviliškio r., Šiaulių m., Šiaulių r.), kartu su Šiaulių RATC intensyviai ruošiasi atskiram maisto ir virtuvės atliekų surinkimui ir tvarkymui. Šios rūšies atliekos minėtose savivaldybėse bus renkamos tiek iš daugiabučių, tiek ir iš individualių valdų. Pažymėtina, kad iš daugiabučių maisto ir virtuvės atliekos bus renkamos pulpos gamybai konteineriais (pirminiame etape), kurie bus pastatyti atliekų surinkimo aikštelėse. Individualiose valdose maisto ir virtuvės atliekos bus renkamos kartu su žaliosiomis atliekomis (kompostui): bus renkamos balandžio-lapkričio mėn., kitu laikotarpiu – nesurenkamos. Likusį laiką maisto atliekos konteineriuose bus surenkamos be žaliųjų atliekų (bus naudojami turimi konteineriai, kurie iki šiol buvo skirti žaliosioms atliekoms). Gyventojams bus išdalinti kibirėliai šios rūšies atliekų rinkimui namuose. Atskiras maisto ir virtuvės atliekų rinkimas visu pajėgumu planuojamas nuo 2024 m. ^{51,52,53} .
---	---

⁴⁸ Pasvalio r. savivaldybės administracijos Strateginio planavimo ir investicijų skyriaus 2023-08-04 el. laišku pateikta informacija.

⁴⁹ Kupiškio r. savivaldybės administracijos Infrastruktūros skyriaus 2023-08-04 el. laišku pateikta informacija.

⁵⁰ UAB Panevėžio regiono atliekų tvarkymo centro 2023-09-13 el. laišku pateikta informacija.

⁵¹ Šiaulių m. savivaldybės administracijos Miesto ūkio ir aplinkos skyriaus 2023-08-11 el. laišku pateikta informacija.

⁵² Šiaulių r. savivaldybės administracijos Aplinkos apsaugos skyriaus 2023-08-10 el. laišku pateikta informacija.

⁵³ Radviliškio r. savivaldybės administracijos Statybos ir viešosios tvarkos skyriaus 2023-08-10 el. laišku pateikta informacija.

	Pažymėtina, kad 2021 m. Šiaulių m. savivaldybė pradėjo bandomąjį maisto ir virtuvės atliekų surinkimo projektą „#AšPats. Planuoju. Valgau. Rūšiuoju. Saugau.“ ⁵⁴ .
Kelmės r. savivaldybė	<p>Kelmės r. šiame etape atsisakė pirkti atskirus maisto ir virtuvės atliekų konteinerius (rajone yra didelės 26 pusiau požeminės aikštelės, kuriose papildomai bus galima pastatyti turimus konteinerius). Individualiose valdose Kelmės ir Tytuvėnų mieste maisto ir virtuvės atliekos bus renkamos kartu su žaliosiomis atliekomis (kompostui): maisto atliekos su žaliosiomis atliekomis bus surenkamos 8 mėn. per metus, visą likusį laiką (4 mėn.) – surenkamos be žaliųjų atliekų.</p> <p>Kelmės r. maisto ir virtuvės atliekos individualių valdų į sąvartyną pirminiame etape nebus vežamos (tai labai išbrangintų paslaugą gyventojams), be to, Kelmės r. žaliosios atliekos su maisto atliekomis dabar gabenamos į UAB „Kelmės vanduo“ biologinių valymo įrenginių dumblo kompostavimo aikšteles, kur maišomos su dumbliu ir kompostuojamos.</p> <p>Iš daugiabučių maisto ir virtuvės atliekos bus renkamos konteineriais (gyventojams bus išdalinti specialūs kibirėliai šioms atliekoms rinkti namuose). Individualiose valdose maisto ir virtuvės atliekos bus renkamos jau turimais konteineriais, kurie iki šiol buvo skirti žaliųjų atliekų rinkimui. Atskiras maisto ir virtuvės atliekų rinkimas iš daugiabučių ir individualių namų gyventojų visu pajėgumu planuojamas nuo 2025 m.⁵⁵</p>
Joniškio r. savivaldybė	Joniškio r. savivaldybė nuo 2019 m. pabaigos yra pasirengusi surinkti maisto / virtuvės atliekas: pastačius pusiau požeminės atliekų surinkimo aikšteles, buvo numatytas konteinerių įrengimas maisto / virtuvės atliekoms ir biologinėms atliekoms. Kai Šiaulių RATC savo teritorijoje pastatys minėtų atliekų priėmimo ir apdorojimo įrenginius, Joniškio r. savivaldybės maisto/virtuvės atliekos bus transportuojamos perdirbimui (kooperuojantis su kitomis Šiaulių regiono savivaldybėmis). Joniškio r. savivaldybės individualių namų gyventojai maisto / virtuvės atliekas turės galimybę mesti į biologinėms atliekoms skirtas rūšiavimo priemones, daugiabučių namų gyventojai – į pusiau požeminėse atliekų aikštelėse įrengtus biologinių atliekų konteinerius ⁵⁶ .
Akmenės r. savivaldybė	Nėra žinoma, kaip konkrečiai rinks ir tvarkys maisto ir virtuvės atliekas. Akmenės r. savivaldybė nedalyvauja bendrame projekte „Rūšiuojuoju būdu surinktų maisto ir virtuvės atliekų apdorojimo infrastruktūros sukūrimas Šiaulių regione“ ^{57,58} . Savivaldybė savarankiškai priims sprendimą, koku būdu bus renkamos ir tvarkomos maisto (virtuvės) atliekos.
Pakruojo r. savivaldybė	Bendrame regiono savivaldybių projekte nedalyvauja. Pakruojo r. savivaldybėje maisto ir virtuvės atliekos bus renkamos tik Pakruojo mieste. Planuojama, kad individualių namų gyventojai bus skatinami susidarančias maisto atliekas kompostuoti namų sąlygomis arba augalinės kilmės maisto atliekas rūšiuoti į žaliųjų

⁵⁴ Šiaulių m. savivaldybės administracijos Miesto ūkio ir aplinkos skyriaus 2023-08-11 el. laišku pateikta informacija.

⁵⁵ Kelmės r. savivaldybės administracijos Turto valdymo skyriaus 2023-08-09 el. laišku pateikta informacija.

⁵⁶ Joniškio r. savivaldybės administracijos Infrastruktūros skyriaus 2023-08-09 el. laišku pateikta informacija.

⁵⁷ Akmenės r. savivaldybės administracijos Vietinio ūkio ir turto valdymo skyriaus 2023-08-16 el. laišku pateikta informacija.

⁵⁸ VšĮ Šiaulių regiono atliekų tvarkymo centro 2023-09-18 el. laišku pateikta informacija.

	atliekų konteinerius (kaip ir vyksta šiuo metu). Dėl prognozuojamų mažų maisto ir virtuvės atliekų kiekių, kurių sukuriama nauda nepadengtų surinkimo ir vežimo sistemos kaštų, daugiabučius namus numatoma aprūpinti žaliųjų atliekų surinkimo konteineriais ir jais rinkti žaliąsias bei augalinės kilmės maisto atliekas ir toliau jas tvarkyti (kompostuoti) ŽAKA ⁵⁹ .
Maisto ir virtuvės atliekų tvarkymas	<p>Šiaulių regione augalinės kilmės maisto ir virtuvės atliekos renkamos jau nuo 2013 m. kartu su žaliosiomis atliekomis. Pastačius maisto ir virtuvės apdorojimo įrenginius į juos bus galima vežti ir apdoroti tiek augalinės kilmės, tiek gyvūninės kilmės maisto ir virtuvės atliekas.</p> <p>Šiaulių regione nuo 2024 m. planuojama atskirai surinkti ir apdoroti visas maisto ir virtuvės atliekas (tiek augalinės, tiek gyvūninės kilmės) iš Šiaulių m., Šiaulių r., Radviliškio r. daugiabučių namų. Kelmės r. sav. planuojama iš daugiabučių namų rinkti gyvūninės ir augalinės kilmės maisto ir virtuvės atliekas, tačiau galutinis sprendimas dar nėra priimtas. Joniškio r. ir kol kas Kelmės r. sav. iš daugiabučių namų ir iš kitų Šiaulių regiono sav. individualių namų valdų bus surenkamos tik augalinės kilmės maisto ir virtuvės atliekos kartu su žaliosiomis atliekomis ir bus kompostuojamos žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelėse iki kol bus gautas finansavimas MBA įrenginių modernizavimui ir bus įrengtas žaliųjų atliekų, surinktų su maisto ir virtuvės atliekomis, apdorojimo cechas (Planuojama 2025-2027 m.). Kai bus pastatytas cechas, gyventojai prie žaliųjų atliekų galės mesti ir gyvūninės kilmės atliekas.</p> <p>Kaip maisto ir virtuvės atliekas tvarkys Akmenės r. sav., dar nėra žinoma. Akmenės r. sav. taip pat nedalyvauja ir projekte „Rūšiuojamuoju būdu surinktų maisto ir virtuvės atliekų apdorojimo infrastruktūros sukūrimas Šiaulių regione“. Pakruojo r. sav. planuojama daugiabučius namus aprūpinti žaliųjų atliekų surinkimo konteineriais ir jais rinkti žaliąsias ir augalinės kilmės maisto atliekas bei toliau tvarkyti (kompostuoti) žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelėje iki kol bus pastatytas žaliųjų atliekų apdorojimo cechas. Ši savivaldybė taip pat nedalyvauja bendrame regiono savivaldybių projekte⁶⁰.</p>

2.7. Tauragės regionas

Tauragės regiono savivaldybės (Tauragės r., Jurbarko r., Šilalės r., Pagėgių) iš esmės yra parengusios infrastruktūrą atskiram maisto ir virtuvės atliekų surinkimui (konteinerinė sistema). Tačiau **augalinės kilmės maisto atliekos bus renkamos su žaliosiomis atliekomis**, nes Tauragės RATC kol kas neturi galimybių / neplanuoja perdirbti gyvūninės kilmės maisto atliekų.

Tauragės r. savivaldybė	<p>Maisto atliekas planuojama rinkti tik iš Tauragės miesto individualių namų bei daugiabučių gyventojų. Iš daugiabučių namų planuojama rinkti antžeminiiais konteineriais, iš individualių namų – kartu su žaliosiomis atliekomis (konteineriais).</p> <p>Iš Tauragės miesto bei šalia esančių Butkelių, Taurų kaimų individualių namų augalinės kilmės maisto atliekos yra renkamos</p>
--------------------------------	---

⁵⁹ Pakruojo r. savivaldybės administracijos Žemės ūkio skyriaus 2023-08-28 el. laišku pateikta informacija.

⁶⁰ VšĮ Šiaulių regiono atliekų tvarkymo centro 2023-09-18 el. laišku pateikta informacija.

	<p>kartu su žaliosiomis atliekomis ir šiuo metu. Iš daugiabučių namų gyventojų maisto atliekas planuojama pradėti rinkti, kai bus pastatytas maisto atliekų apdorojimo pastatas. Pastato statyboms yra pasirašyta sutartis su rangovu, statybos darbai dar nepradėti. Dėl lėšų trūkumo teko atsisakyti kai kurių projekte numatytų darbų, todėl šiuo metu vyksta derinimo procedūros su rangovu bei APVA. Konteineriai surinkimui yra nupirkti⁶¹.</p>
Jurbarko r. savivaldybė	<p>Jurbarko r. savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plane numatyta: 1) bioskaidžių (tarp jų ir maisto/virtuvės) atliekų rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūros plėtra; 2) individualių maisto/virtuvės surinkimo priemonių (atliekų dėžučių) daugiabučių namų gyventojams plėtra Jurbarko r. savivaldybėje. Siekiant didinti bioskaidžių (tarp jų maisto/virtuvės) atliekų rūšiuojamąjį surinkimą, planuojama įsigyti atliekų dėžutes daugiabučių namų gyventojams urbanizuotose vietovėse (daugiau nei 2 tūkst. gyventojų), vykdymo terminas 2023–2027 m.⁶²</p>
Šilalės r. savivaldybė	<p>Šilalės r. savivaldybės administracija yra nupirkusi antžeminius kolektyvinius biologinių atliekų surinkimo konteinerius. Tauragės regiono atliekų tvarko centras, kuris administruoja Šilalės r. savivaldybės atliekų tvarkymo sistemą, taip pat yra nupirkęs reikalingą skaičių kolektyvinių biologinių atliekų surinkimo konteinerių. Minėtų konteinerių aptarnavimą organizuos Tauragės RATC. Pažymėtina, kad šiuo metu ne gyvūninės kilmės maisto atliekos renkamos kartu su žaliosiomis atliekomis⁶³.</p>
Pagėgių savivaldybė	<p>Pagėgių savivaldybė turi tinkamai išplėtotą bioskaidžių, t. y. maisto/virtuvės ir žaliųjų atliekų surinkimo konteinerių sistemą. Siekiant vystyti atliekų kompostavimą, planuojama gyventojams užtikrinti kompostavimą šių atliekų susidarymo vietose, dalinant kompostavimo dėžes. Įvertinus iki 2023 m. sukurtą atskiro maisto/virtuvės atliekų srauto surinkimo infrastruktūrą, papildomas infrastruktūros poreikis Pagėgių savivaldybėje yra individualioms priemonėms – atliekų dėžutėms daugiabučių namų gyventojams (jos bus paskirstytos 2024 m.).</p> <p>Rūšiuojamuoju būdu surinktos maisto ir virtuvės atliekos bus vežamos į Tauragės tvarkymo įrenginius, kuriuos, siekiant tinkamo šių atliekų tvarkymo, numatoma modernizuoti⁶⁴.</p>
Maisto ir virtuvės atliekų tvarkymas	<p>UAB Tauragės regiono atliekų tvarkymo centras: augalinės kilmės maisto atliekos bus renkamos su žaliosiomis atliekomis ir gaminamas kompostas. Šiuo metu vyksta pastato statybos, pagal projektą numatyta užbaigti iki 2023 m. pabaigos, tad pagal planą atskiras maisto atliekų surinkimas bus pradėtas 2024 m. sausį. Individualių namai gyventojai ir anksčiau galėjo atskirai rinkti žaliąsias atliekas, tik gal nelabai žinojo, kad kartu galima mesti ir augalinės kilmės maisto atliekas. Didesnė naujovė bus daugiabučių namų gyventojams. Gyvūninės kilmės maisto atliekų rinkti kol kas neplanuojama, nes nėra galimybių jas perdirbti.</p>

⁶¹ Tauragės r. savivaldybės administracijos Architektūros ir geodezijos skyriaus 2023-08-04 el. laišku pateikta informacija.

⁶² Jurbarko r. savivaldybės administracijos Infrastruktūros ir turto skyriaus 2023-08-09 el. laišku pateikta informacija.

⁶³ Šilalės r. savivaldybės administracijos Kaimo reikalų ir aplinkosaugos skyriaus 2023-08-16 el. laišku pateikta informacija.

⁶⁴ Pagėgių savivaldybės administracijos Architektūros ir kraštotvarkos skyriaus 2023-08-31 el. laišku pateikta informacija.

	Kai bus aiškūs kiekiai, jei bus privalomas įpareigojimas atskirai rinkti ir gyvūninės kilmės atliekas, tada spręst, ką daryti, pavyzdžiui, gal atskirti ir vežti tvarkyti į kitą RATC ⁶⁵ .
--	---

2.8. Telšių regionas

Trys Telšių regiono savivaldybės – Mažeikių r., Telšių r., Plungės r. – planuoja užtikrinti atskirą maisto ir virtuvės atliekų surinkimą **miestų teritorijose**, tuo tarpu **Rietavo savivaldybė neplanuoja atskirai surinkti maisto atliekų**, savivaldybė plės kompostavimo sistemą.

Mažeikių r. savivaldybė	Planuojama rinkti maisto ir virtuvės atliekas tik Mažeikių mieste, iš individualių valdų. Konteineriai jau nupirkti, ruošiamas konkursas dalinimui ir sužymėjimui ⁶⁶ .
Telšių r. savivaldybė, Plungės r. savivaldybė	Maisto ir virtuvės atliekas planuojama rinkti miestų teritorijose: Telšiuose, Plungėje ir Mažeikiuose iš privačių valdų (antžeminiai individualūs konteineriai, surenkant apvažiavimo būdu). Pirkimai įvykę: pradėtas statyti pastatas maisto atliekų tvarkymui, įsigyta mobili technika –smulkintuvas ir krautuvas. Taip pat įsigyti konteineriai surinkimui, vyksta dalinimas. Planuojama pradėti rinkimą 2024 m. pavasarį ^{67,68} .
Rietavo savivaldybė	Rietavo savivaldybė neplanuoja atskirai surinkti maisto atliekų. Planuojama plėsti maisto (virtuvės) atliekų rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūrą, aprūpinant gyventojus atskiromis kompostavimo dėžėmis, užtikrinant kompostavimą vietoje. Kompostavimo konteinerius planuota įsigyti iš naujo ES finansavimo etapo, tačiau pagal dabartinį aprašo projektą, šioms veikloms įgyvendinti finansavimas nebus skiriamas. Kadangi finansavimas iš ES lėšų nebus galimas, lėšų reikės nusimatyti biudžete. Gyventojai kompostavimo konteineriais bus aprūpinti keliais etapais: iš pradžių Rietavo m., vėliau kaimiškų teritorijų. Planuojama 2024 m. numatyti biudžete lėšų ir įsigyti dalį kompostavimo konteinerių, kurie bus pradėti dalinti Rietavo m. gyventojams ⁶⁹ .
Maisto ir virtuvės atliekų tvarkymas	UAB Telšių regiono atliekų tvarkymo centras: maisto ir virtuvės atliekų stoginėje numatyta priimti ir tvarkyti tik augalinės kilmės atliekas. Gyvūninės kilmės atliekas būtų galima vežti tiesiai į MBA fermentavimo tunelius saugojimui: gyventojai namie jau turėtų rūšiuoti atliekas į gyvūnines (turi būti surenkamos nesupakuotos ir vežamos į tunelį) ir augalines (vežamos į MVA stoginę) ⁷⁰ .

2.9. Utenos regionas

Utenos regiono savivaldybės (Anykščių r., Ignalinos r., Molėtų r., Utenos r., Zarasų r., ir Visagino) **maisto ir virtuvės atliekas** iš namų ūkių **planuoja rinkti kartu su žaliosiomis atliekomis**, pasirinkta konteinerinė sistema. Kai kurios savivaldybės (Visagino) **iš savo biudžeto**

⁶⁵ UAB Tauragės regiono atliekų tvarkymo centro 2023-09-04 telefoninio pokalbio metu pateikta informacija.

⁶⁶ Mažeikių r. savivaldybės administracijos Vietinio ūkio skyriaus 2023-08-09 el. laišku pateikta informacija.

⁶⁷ Telšių r. savivaldybės administracijos Statybos ir urbanistikos skyriaus 2023-08-28 / UAB „Telšių regiono atliekų tvarkymo centras“ 2023-08-07 el. laišku pateikta informacija.

⁶⁸ Plungės r. savivaldybės administracijos Vietos ūkio skyriaus / UAB „Telšių regiono atliekų tvarkymo centras“ 2023-08-07 el. laišku pateikta informacija.

⁶⁹ Rietavo savivaldybės administracijos Ūkio plėtros ir investicijų skyriaus 2023-08-28 el. laišku pateikta informacija.

⁷⁰ UAB Telšių regiono atliekų tvarkymo centro 2023-09-05 el. laišku pateikta informacija.

negali finansuoti reikiamos infrastruktūros įsigijimo ir įrengimo (planuoja pasinaudoti ES finansavimo galimybėmis).

Anykščių r. savivaldybė	Anykščių r. savivaldybė planuoja maisto virtuvės atliekas rinkti kartu su žaliosiomis atliekomis ir tai darys tik Anykščių mieste – tiek iš individualių, tiek iš daugiabučių. Prie kiekvienos Anykščių m. daugiabučių mišrių komunalinių atliekų surinkimo aikštelės yra įrengti pusiau požeminiai biologinių atliekų surinkimo konteineriai, skirti žaliosioms ir maisto, virtuvės atliekoms. Konteineriai įrengti 2018–2019 m. Individualioms namų valdoms nupirkti individualūs biologinių atliekų surinkimo konteineriai. Konteinerius planuojama išdalinti iki 2023 m. metų pabaigos, pradėti aptarnauti – 2024 m. I ketv. ⁷¹
Ignalinos r. savivaldybė	Daugiabučiams bus pastatyti maisto atliekų konteineriai mieste (jau nupirkti). Paslauga bus teikiama tik Ignalinos miesto gyventojams. Mažesnių gyvenviečių neapims, įskaitant individualias valdas.
Molėtų r. savivaldybė	Atskiras maisto atliekų surinkimas Molėtų m. vyksta nuo 2019 m. Kaimiškose vietovėse kol kas nevykdomas. Molėtų m. įrengti požeminiai konteineriai, daugiabučių gyventojams išdalinti virtuvės atliekų surinkimo kibiriukai, individualioms valdoms – individualūs konteineriai ⁷² .
Utenos r. savivaldybė	Utenos m. jau keletą metų yra renkamos žaliosios atliekos kartu su maisto atliekomis (daugiabučių namų kvartaluose bendro naudojimo aikštelėse esančiuose konteineriuose, individualių namų kvartaluose – individualiais rudos spalvos konteineriais). Taip pat dalinamos kompostavimo dėžės. Jau daug metų Utenos m. vykdomas žaliųjų atliekų surinkimas, sistema vis tobulinama: pradėtas atliekų rinkimas maišais (žaliosioms atliekoms), o dabar – tik konteineriais ⁷³ .
Visagino savivaldybė	Planuojama atskirai surinkti maisto atliekas Visagino mieste. Iš daugiabučių atliekos bus renkamos kolektyviniais pusiau požeminiais konteineriais. Individualių namų valdos mieste yra tik kelios (2-3), todėl atskiras surinkimas neplanuojamas. Pažymėtina, kad savivaldybė yra parengusi analizę, parinkusi vietas konteineriams, dabar reikalinga juos įsigyti ir įrengti (statybos darbai). Planuojama tai organizuoti 2024 m. 2021–2027 m. ES fondų investicijų programos lėšomis pagal iš RPP atliekų tvarkymui gautas lėšas. Savivaldybės biudžetas nėra pajėgus finansuoti maisto virtuvės atliekų surinkimo įgyvendinimą ⁷⁴ .
Zarasų r. savivaldybė	Zarasų r. numatyta surinkti maisto atliekas Zarasų ir Dusetų miestuose, Užtiltės ir Padustėlio kaimuose. Surinkimas vyks bendro naudojimo aikštelėse iš tam specialiai įsigytų konteinerių su filtrais, individualių namų valdose – taip pat iš tam skirtų konteinerių su filtrais. Daugiabučių gyventojams bus išdalinti specialūs kibirėliai, skirti vietoje rinkti maisto-biologines atliekas, kurias turės šalinti bendro naudojimo aikštelėse pastatytuose spec. konteineriuose ⁷⁵ .

⁷¹ Anykščių r. savivaldybės administracijos Bendrojo ir ūkio skyriaus 2023-09-11 el. laišku pateikta informacija.

⁷² Molėtų r. savivaldybės administracijos Statybos ir žemės ūkio skyriaus 2023-08-03 el. laišku pateikta informacija.

⁷³ Utenos r. savivaldybės administracijos Aplinkos apsaugos skyriaus 2023-08-28 el. laišku pateikta informacija.

⁷⁴ Visagino savivaldybės administracijos Vietinio ūkio valdymo ir statybos skyriaus 2023-08-04 el. laišku pateikta informacija.

⁷⁵ Zarasų r. savivaldybės administracijos Statybos ir urbanistikos skyriaus 2023-09-04 el. laišku pateikta informacija.

Maisto ir virtuvės atliekų tvarkymas	UAB „Utenos regiono atliekų tvarkymo centras“: Utenos regione maisto ir virtuvės atliekos bus renkamos kartu su žaliosiomis atliekomis. Šios atliekos bus apdorojamos maisto ir virtuvės atliekų apdorojimo įrenginyje, kuris yra statomas vykdant projektą „Maisto/virtuvės atliekų apdorojimo pajėgumų sukūrimas Utenos regione“. Projekto pabaiga – 2023 m. gruodžio 31 d. Maisto ir virtuvės apdorojimo įrenginys pradės veikti 2024 m. sausį. Įrenginyje bus apdorojamos maisto ir virtuvės atliekos, susidarančios namų ūkiuose (neišskiriant augalinės ir gyvulinės kilmės maisto atliekų), surinktos kartu su žaliosiomis atliekomis ⁷⁶ .
---	--

2.10. Vilniaus regionas

Vilniaus regiono savivaldybės – Vilniaus m., Elektrėnų, Vilniaus r., Širvintų r., Švenčionių r., Trakų r., Ukmergės r., išskyrus Šalčininkų r. savivaldybę, pirmenybę teikia **maisto ir virtuvės atliekų surinkimui maišais**.

Vilniaus m. savivaldybė	Maisto atliekų surinkimą organizuos Vilniaus m. savivaldybės teritorijoje, apimant ir Grigiškes. Maisto atliekos bus surenkamos iš daugiabučių ir individualių namų valdų. Vilniaus m. savivaldybėje planuojama maisto atliekas rinkti į specialius maišelius ⁷⁷ .
Elektrėnų savivaldybė	Priklausomai nuo Ukmergėje vykdomo pilotinio projekto rezultatų, numatomos 3 maisto (virtuvės) atliekų surinkimo alternatyvos: 1) surinkimas maišais; 2) surinkimas maišais, o nuo 2027 m. – konteineriais; 3) nepasiteisinus Ukmergės pilotiniam projektui, užtikrinti maisto surinkimą iš daugiabučių kolektyviniais konteineriais, o individualiems namams – individualiais maisto (virtuvės) atliekų konteineriais. Prioritetas teikiamas 1 alternatyvai, t. y. rinkti maisto (virtuvės) atliekas maišais. Be to, siekiant toliau plėtoti atliekų kompostavimą jų susidarymo vietoje, planuojama gyventojams dalinti kompostavimo dėžes ⁷⁸ .
Vilniaus r. savivaldybė	Priklausomai nuo Ukmergės r. savivaldybėje vykdomo pilotinio projekto rezultatų, bus pasirinktas maisto atliekų rinkimo būdas maišais arba konteinerine sistema. Šiuo metu Vilniaus r. savivaldybėje numatomos 3 maisto (virtuvės) atliekų surinkimo alternatyvos: 1) surinkimas maišais; 2) surinkimas maišais, o nuo 2027 m. – konteineriais; 3) nepasiteisinus Ukmergės pilotiniam projektui, maisto atliekas iš daugiabučių rinkti kolektyviniais konteineriais, o individualiuose namuose užtikrinti šios rūšies atliekų kompostavimą jų susidarymo vietoje ⁷⁹ .
Šalčininkų r. savivaldybė	Maisto (virtuvės) atliekų rinkimas iš Šalčininkų miesto daugiabučių ir individualių namų valdų numatomas antžeminiais konteineriais. Jašiūnų miestelyje ir Eišiškių mieste gyventojų skaičius siekia kiek daugiau nei 2000, tačiau, atsižvelgiant į geografinį išsidėstymą, čia maisto (virtuvės) atliekų surinkimą planuojama įgyvendinti išdalinant individualias kompostavimo dėžes (2025 m.) ⁸⁰ .

⁷⁶ UAB „Utenos regiono atliekų tvarkymo centras“ 2023-09-11 el. laišku pateikta informacija.

⁷⁷ Vilniaus m. savivaldybės administracijos 2023-09-07 raštu pateikta informacija.

⁷⁸ Elektrėnų savivaldybės administracijos Architektūros ir kraštotvarkos skyriaus 2023-08-02 el. laišku pateikta informacija.

⁷⁹ Vilniaus r. savivaldybės administracijos Vietinio ūkio skyriaus 2023-08-03 el. laišku pateikta informacija.

⁸⁰ Šalčininkų r. savivaldybės administracijos Komunalinio ūkio skyriaus 2023-08-08 el. laišku pateikta informacija.

Širvintų r. savivaldybė	Širvintų mieste maisto atliekas planuojama rinkti maišais ir kol kas tik iš daugiabučių namų. Dauguma gyventojų individualiose namų valdose turi kompostavimo dėžes ⁸¹ .
Švenčionių r. savivaldybė	Priklausomai nuo Ukmergės pilotinio projekto rezultatų, bus pasirinktas maisto atliekų rinkimo būdas maišais arba konteinerine sistema. Atskiras maisto atliekų surinkimas numatomas Pabradės, Švenčionėlių ir Švenčionių miestuose ⁸² .
Trakų r. savivaldybė	Priklausomai nuo Ukmergės pilotinio projekto rezultatų, bus pasirinktas maisto atliekų rinkimo būdas maišais arba konteinerine sistema. Šiuo metu Trakų r. savivaldybėje numatomos 3 maisto (virtuvės) atliekų surinkimo alternatyvos: 1) surinkimas maišais; 2) surinkimas maišais, o nuo 2027 m. apsvarstyti alternatyvą rinkti maisto atliekų konteineriuose; 3) nepasiteisinus Ukmergės pilotiniam projektui, užtikrinti maisto surinkimą konteineriais (daugiabučių gyventojams – kolektyviniais, individualių namų – individualiais). Pradiniam etape maisto atliekos bus surenkamos Lentvario ir Trakų miestuose, prioritetą teikiama surinkimo maišais sistemai, laipsniškai papildant papildomomis priemonėmis (kompostavimo dėžėmis, antžeminiais kolektyviniais konteineriais, individualiais konteineriais, kt.) ⁸³ .
Ukmergės r. savivaldybė	Įgyvendinamas pilotinis maisto atliekų surinkimo projektas ⁸⁴ , kuris apima Ukmergės miesto daugiabučius ir individualių namų valdas. Gyventojams buvo išdalinti oranžiniai maišeliai maisto atliekoms rinkti, kurie yra šalinami mišrių komunalinių atliekų konteineriuose. 2023 m. pabaigoje laukiama projekto rezultatų / įžvalgų ⁸⁵ .
Maisto ir virtuvės atliekų tvarkymas	Vilniaus regiono savivaldybės yra įsteigusios UAB „VAATC“ regioninei atliekų tvarkymo sistemai organizuoti. Vilniaus Mechaninio biologinio apdorojimo (MBA) įrenginiuose planuojama tvarkyti ir gyvūninės, ir augalinės kilmės maisto atliekas. Šią veiklą planuojama pradėti išsprendus šių atliekų pristatymo klausimus. Reikalingas modernizavimas, siekiant maisto atliekų apdorojimo efektyvumo, ir bus vykdomas išsprendus finansavimo klausimus bei atlikus viešuosius pirkimus ⁸⁶ .

3. Užsienio šalių geroji patirtis

ES valstybės narės turi didelę diskreciją spręsti, kaip nacionalinėje teisėje įgyvendinti ES atliekų tvarkymo politiką. Daugelyje ES valstybių narių, pavyzdžiui, Airijoje, Čekijoje, Estijoje, Latvijoje, Lenkijoje, Portugalijoje, Slovakijoje, Suomijoje, Švedijoje, Vokietijoje ir kt., atliekų tvarkymo organizavimas pavedamas vietos savivaldai, kaip savarankiška funkcija, todėl **atskirų savivaldybių pasirinktas tvarkymo modelis gali skirtis**.

⁸¹ Širvintų r. savivaldybės administracijos Viešosios tvarkos ir aplinkosaugos skyriaus 2023-08-16 el. laišku pateikta informacija.

⁸² Švenčionių r. savivaldybės administracijos Žemės ūkio skyriaus 2023-08-28 el. laišku pateikta informacija.

⁸³ Trakų r. savivaldybės administracijos Aplinkosaugos ir viešosios tvarkos skyriaus 2023-08-03 el. laišku pateikta informacija.

⁸⁴ Ukmergiškių rankose - svarbus maisto atliekų tvarkymo pokytis: jam pakaks oranžinio maišelio!:

<https://ukmerge.lt/maisto-atliekos/>

⁸⁵ Ukmergės r. savivaldybės administracijos Viešosios tvarkos ir aplinkosaugos skyriaus 2023-08-31 el. laišku pateikta informacija.

⁸⁶ UAB „VAATC“ 2023-09-05 el. laišku pateikta informacija.

Pažymėtina, kad ES valstybėse narėse, kaip ir Lietuvoje, atskiros savivaldybės **anksčiau pradėjo organizuoti atskirą maisto ir virtuvės atliekų surinkimą**, nei tai numato ES Atliekų direktyva, t. y. nuo 2024 m.

Daugelio šalių naudojama praktika atskirai surinkti maisto atliekas: konteineris + kibirėlis + kompostuojamieji maišeliai. Tokį modelį pasirinko / planuoja pasirinkti ir dauguma Lietuvos savivaldybių.

Užsienio šalių gerosios praktikos pavyzdžiai: **Latvija** (Ryga) – maisto atliekos renkamos kartu su žaliosiomis atliekomis (konteinerinė sistema). Pažymėtina, kad Latvijoje iš dešimties MBA įrenginių visoje šalyje susidarančioms biologinėms atliekoms apdoroti pakanka šešių⁸⁷.

Norvegija (ne ES šalis) maisto atliekas renka žalios spalvos maišais, tačiau jau planuojama / pereinama prie konteinerinės sistemos⁸⁸.

Švedijoje (Malmės miestas) kiekvienas namų ūkis nemokamai gauna 9 l virtuvės krepšį ir dvi pakuotes popierinių maišelių (80 vnt. viename pakete) maisto atliekoms. Maisto atliekos keliauja į atskirą konteinerį⁸⁹.

Suomijoje (sostinė Helsinkis) maisto atliekos surenkamos konteineriais⁹⁰.

Slovakijoje (sostinė Bratislava) visi miestai atskirai renka maisto atliekas nuo 2021 m.: konteinerinė sistema + kompostavimo maišai individualioms valdoms⁹¹.

Airijoje maisto ir virtuvės atliekos renkamos konteineriais (nedidelės talpos, rudos spalvos). Atskirai surinktomis maisto atliekoms netaikomas sąvartyno mokestis, todėl gyventojai sutaupo⁹².

Parengė

Informacijos ir komunikacijos departamento

Tyrimų skyriaus

Vyriausioji specialistė Aistė Griškonytė

Tel. (8 5) 239 6182, el. p. aiste.griskonyte@lrs.lt

Seimo kanceliarijos Informacijos ir komunikacijos departamento Tyrimų skyriaus parengti analitiniai ir informaciniai darbai skirti Seimo narių parlamentinei ir Seimo kanceliarijos veiklai. Šiuose darbuose pateikta informacija nėra oficiali Lietuvos Respublikos Seimo pozicija. Šį darbą atgaminti, išleisti, platinti, versti, perdirbti, viešai skelbti, išskyrus įstatymų nustatytas išimtis, galima tik gavus Seimo kanceliarijos leidimą. Visais atvejais naudojant šį darbą privaloma nurodyti šaltinį.

© Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarija, 2023

⁸⁷ *The Public Utilities Commission (PUC)*, 2023-09-15 el. laišku pateikta informacija.

⁸⁸ *Food waste bags - an environmental choice*: <https://www.remidt.no/en/matavfallsposer-et-miljovalg/>

⁸⁹ *Malmö -Communication at the heart of food recycling*: <https://beyondfoodwaste.com/malmo/>

⁹⁰ ŠRATC atstovai domėjosi biologinių atliekų perdirbimu Suomijoje: <https://www.sratc.lt/naujienos/sratc-atstovai-domejosi-biologiniu-atlieku-perdirbimu-suomijoje/?fbclid=IwAR2yTQZpXFTizzKB5ZYyG1REG-ntmQGbCoO0Yz4JXY8D6f2rbjm7X2y4LB8>

⁹¹ Maisto atliekų surinkimas Bratislavoje: <https://www.kaunorac.lt/2023/06/19/maisto-atlieku-surinkimas-bratislavoje/>

⁹² *Food waste collection*: <https://www.cleanireland.ie/food-waste-collection/>